

Rižanski vodovod Koper se predstavi

Zdravko Hočevar, direktor: »Sedemdeset let je minilo od dne, ko je voda iz vodovodnega sistema z zajetjem izvira reke Rižane prvič pritekla v domove prebivalcev obalnih mest. Lep jubilej za vse nas, ki živimo na območju Slovenske Istre, in za družbo Rižanski vodovod Koper (RVK), ki vsa ta leta bdi nad oskrbo s tako pomembno sestavino življenja - vodo.

Naše izkušnje in dosežke bi radi delili z vami, zato smo pripravili rubriko, v kateri se bomo potrudili približati vam delovanje, zanimivosti in posebnosti vodovoda, zlasti pa podati informacije in uporabna obvestila.

Vabim vas v družbo naše vodne kapljice **Kapko** na popotovanje po vodovodnem sistemu. «

70 LET DELOVANJA RVK

RVK je v letu 2005 praznoval visoko obletnico 70 let javne službe oskrbe s pitno vodo. Že pred letom 1935 so prebivalci Slovenske Istre znali ceniti skromne količine pitne vode, ki so jo »nabirali« daleč od svojih domov. Z vodo so ravnali varčno, vodne vire pa skrbno varovali.

Želja ljudi, da bi skrajšali poti do pitne vode, se je začela porajati z mislijo o vodovodnem sistemu, ki bi vodo od izvira Rižane - Zvročka pripeljal do naselij in domov prebivalcev. Temelji za uresničitev želja so postavljeni leta 1935, z ustanovitvijo družbe RVK in pričetkom izgradnje primarnega vodovodnega sistema.

Oskrba z vodo je bila zagotovljena gravitacijsko preko javnih izlivk. Zaradi vse večjih potreb po pitni vodi (razvoja turizma, industrije in rasti prebivalstva) je bil sistem vodovoda spremenjen iz težnostnega v tlačni in tako smo povečali zmogljivost sistema iz 90 na 180 l/s.

Z raziskavami v Sečoveljski dolini smo odkrili dva vodna vira (**Bužini in Gabrijeli**) s skupno izdatnostjo 100 l/s in jih v letu 1965, po izgradnji vodarne Sečovlje, vključili v sistem RVK. V letu 1970 si je RVK zagotovil še dodatne količine pitne vode z navezavo na hrvaški vodovodni sistem z **vodnim virom Gradole**. Pridobili smo dodatnih 300 l/s.

S pomočjo brigadirjev je bil v 70. letih grajen višinski vodovod, ki je pripeljal vodo v domove **prebivalcev v višje ležečih vaseh Slovenske Istre**. Za zagotovitev nadomestnih in dodatnih vodnih virov smo v začetku 80. let začeli s hidrogeološkimi raziskavami za ugotovitev **podzemnih zalog izvira Rižane**. Na osnovi teh raziskav je bilo v letu 1986 določeno vplivno območje in **4 varstveni pasovi izvira Rižane**. Z zajetjem podtalnice v Podračju za izviru Rižane smo povečali odjem na 240 l/s in povečali zmogljivost vodarne Rižane do 250 l/s.

Katastrofalna suša in veliko pomanjkanje vode v letu 1987 je od lokalnih in državnih oblasti terjala **dolgoročno reševanje oskrbe z vodo v Slovenski Istri**.

Po dveh letih pogajanjih s Svetovno banko se je leta 1989 začelo izvajanje programa oskrbe Obale z vodo v petih fazah. Izgradnja

tranzitnih cevovodov, navezava na Kraški vodovod in izgradnja nove čistilne naprave v Cepkih so zagotovile zadostne količine kakovostno pripravljene pitne vode. Ob prelomu tisočletja je lahko RVK vsako sekundo zagotavljal **400 litrov vode tudi v poletnih sušnih mesecih**.

V letih dosedanjega delovanja smo snovalci in izvajalci širitve javnega vodovodnega sistema vložili veliko dela, ljubezni, napora in nenazadnje tudi odrekanj, da lahko RVK danes nastopa tudi v vlogi promotorja razvoja slovenske Istre.

Osnovna dejavnost RVK

RVK oskrbuje s kakovostno pitno vodo območje treh obalnih občin. Naša glavna naloga je ohranjanje kakovosti pitne vode, zagotavljanje zadostnih količin pitne vode in skrb za celotni vodovodni sistem na Obali ter opremljanje naselij s požarno vodo.

Lastniška struktura RVK

Lastniki RVK so občine ustanoviteljice: **Mestna občina Koper (51,87%), Občina Izola (20,22%) in Občina Piran (28%)**.

Organizacija RVK

V RVK je izvajanje dejavnosti organizirano v **štiri sektorje in tri samostojne službe**, ki predstavljajo tehnološko, ekonomsko in strokovno smiselno zaokroženo področje posameznih nalog v okviru celovitega delovnega procesa.

Družbo zastopa, predstavlja in vodi **direktor**, ki načrtuje, organizira, usmerja in nadzira dejavnosti v družbi.

Število zaposlenih se, zaradi racionalizacije delovnih procesov, skozi leta zmanjšuje, kar nadomeščamo z uvajanjem naprednih tehnologij, višjo izobrazbeno strukturo novo zaposlenih ter z izobraževanjem in študijem ob delu.

ČISTA IN ZDRAVA PITNA VODA

Pitna voda RVK je pripravljena s postopkom **ultrafiltracije**, ki iz vode izvira Rižane odstrani kalnost in organske makromolekule ter vse mikroorganizme. Večletna laboratorijska preskušanja dokazujejo **visoko raven kakovosti pitne vode RVK**.

Infrastruktura družbe

Na javno vodovodno omrežje je priključenih **105 od 123 naselij (99% obalne regije)**, to je približno 85.000 prebivalcev izven turistične sezone in okoli 130.000 ljudi v poletnih mesecih. Na območju javnega vodovodnega sistema je še približno **300 prebivalcev brez vodovodnega priključka**. Nenehen razvoj obalnega območja in naraščajoča poraba pitne vode sta vplivala na potrebe po širitvi vodovodnega sistema in na iskanje novih vodnih virov, vse bolj razvejano omrežje in novi višinski vodovod pa sta pogojevala gradnjo 'tevilnih črpalnih postaj za oskrbovanje višje ležečih naselij, avtomatizacijo in daljinski nadzor delovanja vodovodnega sistema.

Tako šteje RVK izredno bogato infrastrukturo in sicer:

- **zajetje izvira Rižane** z zmogljivostjo odjema do 240 l/s; dograjen je bil s črpališčem Tonaži in črpališčem Podračje,
- **vodarno** - čistilno napravo za prečiščevanje vode po postopku ultrafiltracije v Cepkih,
- **25 črpališč** za prečrpavanje vode
- **117 raztežilnikov** (manjših vodohranov) za urejanje tlačnih razmer,
- **83 vodohranov** z zmogljivostjo 39.819 m³ in prostornine od 20 do 5.000 m³,
- **več kot 970 km dolgo vodovodno omrežje** iz različnih materialov, s premerom cevovodov od Ø 25mm do Ø 1400 mm,

- **prek 180 kontrolnih merilnikov** na vodovodnem omrežju,
- **32.000 vodomerov** porabnikov v odčitavanju,
- vzdržujemo in razvijamo **izredno zahteven informacijski sistem**.

IZVIR RIŽANE EDINI VODNI VIR ZA SLOVENSKO OBALO

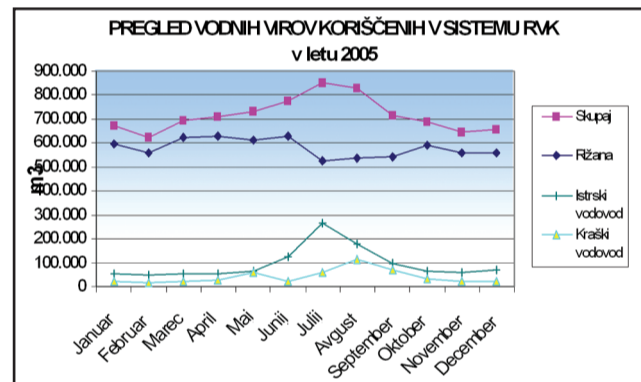
Poleg vodnega vira Rižana, ki je edini vodni vir za oskrbo z vodo slovenske Obale, je RVK navezan še na dva sosednja vodovoda, od koder kupuje razliko potrebnih količin, ko izdatnost izvira Rižane v sušnih poletnih mesecih pade. To sta:

- **vodni vir Gradole v Hrvaški Istri** s pravico odjema po pogodbi do 200 l/s vode, ki je v upravljanju Istrskega vodovoda Buzet,
- **vodni vir Klariči** z zmogljivostjo odjema po pogodbi do 135 l/s vode, ki je v upravljanju Kraškega vodovoda Sežana.

Še nekaj zanimivosti...

RVK je v letu 2005 distribuiral v vodovodni sistem 8.593.811 m³ pitne vode, kar je približno 3440 olimpijskih bazenov vode.

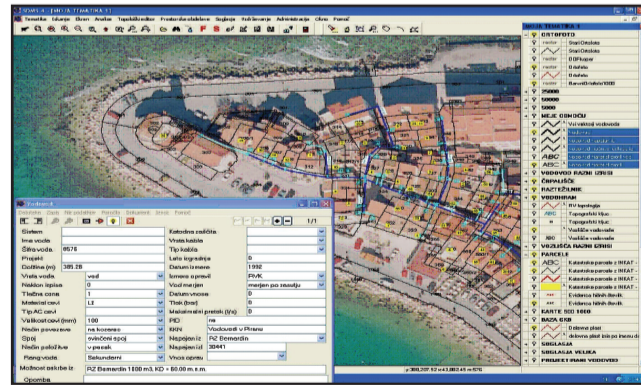
RVK distribuira v vodovodni sistem okrog **8.500.000 m³ pitne vode letno**. Okrog **6.100.000 m³ vode prodamo**, ostala razlika je voda potrebna za pranje vodohranov in vodovodnih cevi ter voda, ki jo izgubimo zaradi poškodovanih cevovodov.

Najmanjši odjemi vode so v zimskem času in sicer povprečno **19.000 m³/dan** (7,6 olimp. bazenov na dan), največja pa je poraba vode poleti, ko se zaradi turizma poraba vode na Obali dvigne na **33.000 m³/dan** (13,2 olimp. bazenov na dan).

NENEHNO VPETI V TRAJNOSTNI RAZVOJ

Zahteven in razvejan **vodovodni sistem v celoti računalniško krmilimo in nadziramo**. Vzdržujemo in razvijamo lastni **geo informacijski sistem (GIS)**.

Uresničujemo programe obnove cevovodov, zmanjševanja vodnih izgub, urejamo in zagotavljamo požarno varnost. Vpeljali smo sistem vodenja po standardu **ISO 9001:2000, notranji nadzor po sistemu HACCP**, pridobili smo **akreditacijsko listino za umerjanje vodomerov**. Do leta 2011 bomo vpeljali **daljinsko odčitavanje stanja vodomerov**.

Prizadevamo si uresničitev **državnega lokacijskega načrta akumulacije Padež v Brkinih**, ki predstavlja dolgo pričakovani nadomestni vodni vir za Slovensko Istro in njen razvoj.

Kapko napoveduje:

»Nadaljujemo s prispevkom: **Pot od izvira Rižane do kozarca pitne vode**«.

Kapko vas vabi na ogled spletnega portala RVK na www.rvk-jp.si.

